

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.

Art. 74. Ochrona środowiska jako obowiązek władz publicznych

1. Władze publiczne prowadzą politykę zapewniającą bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom.
2. Ochrona środowiska jest obowiązkiem władz publicznych.
3. Każdy ma prawo do informacji o stanie i ochronie środowiska.
4. Władze publiczne wspierają działania obywateli na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska.

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614, z późn. zm.) w art. 4 stanowi, że:

1. Obowiązkiem organów administracji publicznej, osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych oraz osób fizycznych jest dbałość o przyrodę będącą dziedzictwem i bogactwem narodowym.
2. Organy administracji publicznej są obowiązane do zapewnienia warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych dla ochrony przyrody.
3. Obowiązkiem organów administracji publicznej, instytucji naukowych i oświatowych, a także publicznych środków masowego przekazu jest prowadzenie działalności edukacyjnej, informacyjnej i promocyjnej w dziedzinie ochrony przyrody.

Toruń, dnia 24 stycznia 2025 roku

Do Rady Gminy Brzuze
Urząd Gminy Brzuze
Brzuze 62
87-517 Brzuze

PETYCJA składana w interesie PUBLICZNYM

Niniejszym wnoszę, proszę, wnioskuję o

- I. **Zmianę - AKTUALIZACJĘ Prawa Miejscowego w zakresie funkcjonowania pomników przyrody na terenie gminy Brzuze tj UTWORZENIE UCHWAŁY lub UCHWAŁ w sprawie pomników przyrody w celu dostosowania prawa miejscowego do aktualnych przepisów o ochronie przyrody i wyraźnego nie budzącego wątpliwości określenia zarządzającego.**
- II. **Utworzenie dokumentu, najlepiej w formie uchwały i wprowadzenie systemu - procedury corocznego lub półrocznego raportu z kontroli pomników przyrody z uwzględnieniem stanu zdrowotnego, poprawności kompletności oznakowania, porządku wokół pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy i zgłaszania tych uwag do Rady Gminy**
- III. **Uregulowanie wszelkimi sposobami statusu prawnego pomnika przyrody grupa drzew znajdującego się w miejscowości Kleszczyn (Studzianka).**
- IV. **OZNAKOWANIE, PRZEPROWADZENIE ZABIEGÓW SANITARNYCH, ZNIESIENIA OCHRONY NIEISTNIEJĄCYCH DRZEW ZGODNIE Z WYKAZEM 1**

Uzasadnienie:

Ad I

1. Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 2004 roku jedynym zarządzającym pomnikami przyrody na swoim terenie są Rady Miast (Gmin) wraz z Burmistrzem (Wójtem, Prezydentem)
2. Zgodnie z rozporządzeniem ministra środowiska z 2012 roku o crfop (Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody) to Rady Miast (gmin) są zobowiązane do uaktualnienia Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody w zakresie danych dotyczących pomników przyrody znajdujących się na ich terenie niezależnie kto ten pomnik ustanowił.

3. Na terenie gminy Brzuze zgodnie z danymi CRFOP winny znajdować się 11 pomników przyrody w tym 4 lub 5 pomników przyrody, **które funkcjonują lub zostały zniesione, ale zostały utworzone przez organy, które już nie istnieją lub nie posiadają kompetencji do zarządzania pomnikami przyrody.**
4. Po dacie 01.08.2009 r. **wszedł w życie przepis art. 21 pkt. 4 ustawy z dnia 23.01.2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. z roku 2009 Nr 92, poz. 753 ze zm.), przyznającej kompetencje w zakresie powoływania i znoszenia ochrony pomników przyrody radzie gminy.** Oznacza to że kompetencja do zarządzania pomnikami przyrody została określona w akcie wyższego rzędu i przyznana radom gmin oraz wójtom, burmistrzom i prezydentom, pomimo istnienia aktów prawnych, gdzie wskazano innego zarządzającego. Oznacza to w szczególności, że podacie 1 sierpnia 2009 roku rady gminy przejęły kompetencje organów, które utworzyły lub ustanowiły pomniki przyrody. Kompetencje oznaczają prawa i obowiązki z tego wynikające. **A więc na podstawie tego przepisu to właśnie rady gmin winny aktualizować Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody i przysłać w formie uchwały gminy do organu który ten rejestr prowadzi czyli do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska NIEZALEŻNIE OD TEGO CZY TE POMNIKI PRZYRODY UTWORZYŁY czy też NIE.**
5. Celem takiego działania jest uporządkowanie spraw prawnych i dostosowania „dawnych” aktów prawnych ustanawiających te formy ochrony do wymogów aktualnego stanu prawnego. Jednocześnie ważne jest aby w „nowych” aktach prawnych jednoznacznie wskazano sprawującego nadzór. Uniknie to wiele nieporozumień i niejasności interpretacyjnych.
6. Niniejsza petycja jest powieleniem wniosków i uwag pokontrolnych NIK z 2018 roku, po przeprowadzeniu kontroli w 29 gminach. Po tym roku gmina Brzuze nie podjęła stosowanych działań w tym zakresie. Przy projektowaniu uchwały w sprawie pomników przyrody gmina może się wzorować na uchwałach gmin, które spełniły już ten obowiązek: Są to między innymi Bartniczka, Brodnica miejska, Koronowo (bardzo obszerna uchwała z 2024 roku), Golub-Dobrzyń wiejska, Nakło nad Notecią, Szubin, Świecie, Pruszcz, Czernikowo.

Ad II

Podczas audytu obywatelskiego w dniu 8 grudnia 2024 zauważono następujące niezgodności:

1. – dąb bezszypułkowy PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.144, Ugoszcz **nie oznakowany**
2. – jesion wyniosły PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.7220, Ugoszcz – **nie znaleziono oznakowania**
3. – topola PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.7216, Brzuze – **nie oznakowana**, drzewo zaatakowane przez jemiolę – **konieczność przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych** usunięcia jemioli
4. – kasztanowiec PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.7251, Dobrze – **nie oznakowany**,
5. – kasztanowiec PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.7254, Mościska, - **oznakowanie nie aktualne**, niezgodne z ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 10 grudnia 2004 r. w sprawie wzorów tablic
6. – grupa drzew PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.6069, Kleszczyn (Studzianka), **status nie uregulowany, brak kopii aktu znoszącego ochronę**
7. – lipa PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.7217, Żale (Jutrzenka) **brak oznakowania**
8. – grupa buków PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.145, Trąbin Rumunki, trudność w identyfikacji, różnice w położeniu, **przynajmniej jednego drzewa nie ma fizycznie**, niektóre drzewa połamane, **konieczność zniesienia ochrony z drzew nie istniejących**, uaktualnienia położenia
9. – głąz narzutowy - PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.146, Trąbin Wieś, brak informacji, że jest to pomnik przyrody, **brak oznakowania**

10. – grupa lip, PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.7250, Trąbin Rumunki, **brak oznakowania**
11. – dąb bezszypułkowy PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.7253, Gulbiny – bez uwag

Tak wiele uwag praktycznie niemal do wszystkich pomników świadczy o tym, że **jest brak nadzoru, a przede wszystkim gmina Brzuze nie wypracowała procedur w sprawie kontroli ochrony nad pomnikami przyrody. Jednocześnie brak oznakowania lub występowanie oznakowania nieaktualnego, nieczytelnego, nie zgodnego z ROZPORZĄDZENIEM MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 10 grudnia 2004 r. w sprawie wzorów tablic** – uzasadnia wprowadzenie tych czynności. Dodatkowo skład pomnika przyrody grupa buków na pewno wymaga aktualizacji.

Proszę być poinformowanym, że dopiero moja interwencja w 2022 roku spowodowała, że gmina dopiero po 4 latach zgłosiła do CRFOP pomniki ustanawiane w 2017 roku.

Przykładowy dokument znajduje się na końcu Załącznika1

Ad III

W 2023 roku Rada Gminy Brzuze umieściła w projekcie *Program Ochrony Środowiska Gminy Brzuze na lata 2024 – 2027 z perspektywą do 2031* pomnik przyrody „grupa drzew 25 Wierzb - Salix sp. Lipa - Tilia sp. Topola - Populus sp. „ - PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.6069, Kleszczyn (Studzianka). Stan ten nie pokrywał się ze stanem faktycznym. Jest kopią wpisu z CRFOP, której nie zaktualizowała. Jednocześnie w 2024 roku 30 kwietnia uchwałą gminy LX/340/2024 Rady Gminy Brzuze w załączniku informujecie, że macie wiedzę, że „Gmina Brzuze ma informację że przedmiotowy pomnik przestał być pomnikiem przyrody”.

Proszę być poinformowanym i uświadomić sobie, że jedynym organem zarządzającym pomnikami przyrody na terenie gminy Brzuze jest wójt oraz Rada Gminy niezależnie kto ten pomnik ustanowił. **I jedynie akt prawny w sprawie konkretnie tego pomnika**, jego kopia, lub przeprowadzenie postępowania oświadczenia o zaginięciu, postępowanie odszukania, (wystąpić Państwo do GDOŚ, który jest koordynatorem w sprawie pomników przyrody – jak tą sprawę rozwiązać), opinia RDOŚ itp. lub uchwała znosząca lub ustanawiająca na nowo ten pomnik poparta szczegółowym materiałem **może spowodować aktualizację danych w CRFOP**. Dopóki tego nie przeprowadzicie ten wpis będzie tam istniał. Po to w opisie karty tego pomnika został w uwagach wpisany stan faktyczny aby gmina Brzuze się do tego odniosła i stosownym aktem prawnym uchwałą gminy dostosowała stan prawny do stanu istniejącego albo przyjmując na stan ten pomnik przyrody albo go znosząc.

Na chwilę obecną z powodu braku działania ze strony władz gminy Brzuze, bo nie wyjaśniła do tej pory statusu tego pomnika przyrody istnieje bałagan prawny i informacyjny, powodujący nieporozumienia i dezinformację. Dlatego załatwienie tej sprawy jest jak najbardziej uzasadnione.

Czemu i komu ma służyć ciągle pozostawianie sprawy w takim stanie?

Ad IV

Uzasadnieniem jest dokumentacja fotograficzna Załącznik 1

Do Całej Rady Gminy Brzuze:

Rozpocznijcie ochronę pomników przyrody zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Jest to Wasz ustawowy obowiązek.

- dąb bezszypułkowy PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.144, Ugoszcz **nie oznakowany**

– jesion wyniosły PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.7220, Ugoszcz – **nie znaleziono oznakowania**

1. – topola PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.7216, Brzuze – **nie oznakowana, drzewo zaatakowane przez jemiołę – konieczność przeprowadzenia oczyszczenia**

Jw. zbliżenie – **brak oznakowania**

– kasztanowiec PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.7251, Dobre – **nie oznakowany**

kasztanowiec PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.7254, Mościska, - oznakowanie nie aktualne,

Jw. oznakowanie wytarte nieczytelne, niezgodne z obowiązującymi przepisami

2. – grupa drzew PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.6069, Kleszczyn (Studzianka), **status nie uregulowany, brak kopii aktu znoszącego ochronę**

3. – grupa buków PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.145, Trąbin Rumunki, trudność w identyfikacji, różnice w położeniu, przynajmniej jednego drzewa nie ma fizycznie, niektóre drzewa połamane, konieczność zniesienia ochrony z drzew nie istniejących, uaktualnienia położenia

Jw. przynajmniej jednego drzewa nie ma fizycznie

– głąz narzutowy - PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.146, Trąbin Wieś, brak informacji, że jest to pomnik przyrody, **brak oznakowania**

- PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.7250, grupa lip, Trąbin Rumunki, **brak oznakowania**

– dąb bezszypułkowy PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.7253, Gulbiny – bez uwag

Wzór Raport Kontroli pomników przyrody 2024

Pomnik	Oznakowanie	Porządek/ Uwagi /Stan zdrowotny	Data / podpis
dąb bezszypułkowy PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.144, Ugoszcz	nie oznakowany	Bez uwag	8.12.24 ■■■■
jesion wyniosły PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.7220, Ugoszcz	– nie znaleziono oznakowania	Bez uwag	8.12.24 ■■■■
topola PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.7216, Brzuze	nie oznakowana	konieczność przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych usunięcia jemioli	8.12.24 ■■■■
kasztanowiec PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.7251, Dobre –	nie oznakowany,	Bez uwag	8.12.24 ■■■■
kasztanowiec PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.7254, Mościska	oznakowanie nie aktualne,	Bez uwag	8.12.24 ■■■■
grupa drzew PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.6069, Kleszczyn (Studzianka	Oznakowanie nie aktualne, połamane, na kilku drzewach	Bez uwag	8.12.24 ■■■■
lipa PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.7217, Żale (Jutrzenka)	brak oznakowania	Bez uwag	8.12.24 ■■■■
grupa buków PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.145, Trąbin Rumunki	Brak niektórego oznakowania	Brak jednego drzewa, drzewa połamane, trudność z identyfikacją, wskazane uaktualnienie położenia	8.12.24 ■■■■
głaz narzutowy - PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.146, Trąbin Wieś,	brak oznakowania	brak informacji, że jest to pomnik przyrody,	8.12.24 ■■■■
grupa lip, PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.7250, Trąbin Rumunki,	brak oznakowania	Bez uwag	8.12.24 ■■■■
dąb bezszypułkowy PL.ZIPOP.1393.PP.0412022.7253, Gulbiny – bez uwag	OK.	Bez uwag	8.12.24 ■■■■